

Ulkoasiainministeriö

LÄHETE

UM2012-01058

POL-30 Altay Jasmin(UM)

04.07.2012
JULKINEN

Viite

UTP 15/2012 vp

Asia

**EU/YUTP/EDUSKUNNALLE TIEDOTTAMINEN/EU:n EUCAP SAHEL Niger –
siviilikriisinhallintaoperaation perustaminen**

Ohessa toimitetaan ulkoasiainvaliokunnalle perustuslain § 97 mukaisesti muistio koskien EU:n EUCAP SAHEL Niger-siviilikriisinhallintaoperaation perustamista.

Eurooppakirjeenvaihtaja

Tarja Fernández

EU/YUTP/EDUSKUNNALLE TIEDOTTAMINEN/EU:n EUCAP SAHEL Niger-siviilikriisinhallintaoperaation perustaminen

Sahelin alueen ongelmat liittyvät salakuljetukseen, terrorismiin, huumekauppaan sekä ihmiskauppaan,. Kevään 2012 aikana nämä ongelmat ovat vaikeutuneet alueen pakolaiskriisin takia. Useimpien Sahelin alueen maiden valtiorakenteet ovat heikkoja ja hallinto epädemokraattista. Sen lisäksi, että alueella toimivat terroristiryhmät käyttävät hyväkseen Sahelin alueen maiden heikkoja valtiorakenteita, osa näistä terroristiryhmistä uhkaa myös Euroopan turvallisuutta. Libyan kriisin ja sitä seuranneiden alueellisten turvallisuushaasteiden vuoksi on tarvetta lisätä EU:n toimia Sahelin alueella. Libyasta paenneet siirtotyöläiset rasittavat naapurimaiden ennestään hauraita kansantalouksia.

Maaliskuussa 2012 ulkoasiainneuvosto hyväksyi päätelmät EU:n toiminnasta Sahelin alueella. Samalla neuvosto vahvisti maaliskuussa 2011 hyväksytyyn EU:n Sahel-strategian toimeenpanon painopisteet ja päätti aloittaa Sahelin alueen maiden turvallisuustilanteen parantamiseen tähtäävän YTPP-mission valmistelun. Hyväksyessään strategian neuvosto painotti yhteistyötä Sahelin alueen maiden, alueellisten organisaatioiden ja muiden keskeisten kumppanien kanssa. Mission nimeksi annettiin EUCAP SAHEL Niger ja se tulee olemaan vahvuudeltaan noin 50 asiantuntijan missio. Missio on tarkoitus käynnistää kesän 2012 loppuun mennessä, ja varsinainen operaatiosuunnitelma valmistuu syksyllä 2012. Mission päällikön ja ydintiimin (16 henkilöä) rekrytointi on parhaillaan käynnissä, ja tarkoitus on lähettää heidät alueelle vielä kesän aikana. Tavoitteena on saavuttaa mission täysi toimintavahvuus on syksyllä 2012.

Mission päätehtävänä on Nigerin turvallisuusviranomaisten voimavarojen vahvistaminen siten, että keskitytään muun muassa Nigerin turvallisuussektorin koulutukseen sekä turvallisuusviranomaisten yhteistyökyvyn kehittämiseen terrorismin ja organisoidun rikollisuuden torjumiseksi. Tämän edettyä on tarkoitus selvittää mahdollisuuksia laajentaa EU:n toimintaa Sahelin alueen muihin maihin, joten Nigerissä sijaitsevan päämajan lisäksi mission yhteyshenkilöt sijoitetaan Maliin ja Mauritaniaan. Nigerin hallitus on parhaillaan perustamassa ministeritasolla yhteystoimistoa EU-mission ja Nigerin toimien koordinoimiseksi.

EU-mission tavoitteena on luoda edellä mainituille Nigerin turvallisuussektoreille koulutuskykyä, jonka avulla maan toivotaan pidemmällä tähtäimellä saavuttavan itsenäisen kyvyn vastata turvallisuussektorin toimista. EU:n on tarkoitus myöhemmin laajentaa toimintaa koko Sahelin alueelle.

Mission on määrä edetä vaiheittain ja sen toimikausi on alustavasti kaksi vuotta.

Asian käsittely EU:ssa

EU:n poliittisten ja turvallisuusasioiden komitea hyväksyi kesäkuussa Sahelin alueelle Nigeriin perustettavan siviili YTPP-mission operaatiokonseptin (CONOPS Plus), joka on tavallista yksityiskohtaisempi ja jonka tarkoitus on mahdollistaa jäsenmaiden pyynnöstä mission pikainen perustaminen heinäkuussa 2012. Mission budjettia ja neuvoston päätösluonnosta mission perustamisesta on valmisteltu ulkosuhdeneuvoston työryhmässä (RELEX). Tarkoituksena on, että neuvosto hyväksyisi päätöksen mission perustamisesta heinäkuussa.

Suomen kanta

Euroopan unioni ja sen jäsenvaltiot ovat Sahelin alueella tärkeitä toimijoita. Suomi tukee EUCAP SAHEL Niger-mission perustamista ja on korostanut Sahelin alueen haasteiden monitahoisuutta. Ihmisoikeuksien ottaminen huomioon on tärkeää. Suomi painottaa, että EU:n tulee edistää myös

humanitaarista apua ja kehitysyhteistyötä samalla, kun se auttaa alueen maita torjumaan turvallisuusuhkia.

Käsittelijä

Yksikön päällikkö Outi Holopainen p.160 55480